

Dosar nr.3ra-95/22
2-18145806-01-3ra-08022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a recursului depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Timur Kovaliov împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Timur Kovaliov, casată hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o decizie nouă prin care a fost admisă acțiunea depusă de Timur Kovaliov,

c o n s t a t ă :

La 05 aprilie 2018, Timur Kovaliov a înaintat cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, Ministerul Justiției al Republicii Moldova solicitând anularea deciziei Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisiei pentru etică și disciplină din 05 ianuarie 2018 și a Ordinului Ministrului Justiției al Republicii Moldova nr.103 din 05 februarie 2018 cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 05 februarie 2018 Ministerul Justiției a emis ordinul nr.103 cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, în temeiul art.25 alin.(2) și art.14 alin.(1) lit.b) din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cu modificările și completările ulterioare, pct.6. subpct.8) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.698 din 30 august 2017 și în temeiul Deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 05 ianuarie 2018.

Conform pct.1 și pct.2 a ordinului susmenționat, se retrage licența pentru exercitarea profesiei de avocat cu nr.1648 eliberată la 12 iunie 2009 avocatului Timur Kovaliov, se încetează activitatea avocatului Timur Kovaliov, se consemnează acest fapt în Registrul licențelor pentru exercitarea profesiei de avocat.

Potrivit scrisorii Ministerului Justiției nr.05/1309 din 05 februarie 2018, acest ordin trebuia să fi fost adus la cunoștință lui Timur Kovaliov de Uniunea Avocaților.

Reclamantul susține că, la 02 februarie 2018, ora 16:23, în adresa sa a parvenit decizia din 05 ianuarie 2018 a Comisiei de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, care a fost emisă în privința sa la cauza disciplinară în temeiul plângerii nr.1262/17 din 23 iunie 2017 depusă de Rodica Mitu și a plângerii nr.1921/17 din 06 septembrie 2017 depuse de Tatiana Nehme.

Astfel, notează că, Comisia pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova în componența membrilor prezenți: Vitalie Tabîrță președinte, Ruslan Ahmedov, Anatolie Barbacar, Petru Bobu, Mihai Gafton, Ion Grecu, Zinaida Lupașcu, Valeriu Scutelnic, Ion Țurcanu, în calitate de membri, precum și Victoria Devițcaia, secretar, au examinat petiția nr.1262/17 din 23 iunie 2017 a Rodicăi Mitu și petiția nr.1921/17 din 06 septembrie 2017 a Tatianei Nehme, unde a fost vizat avocatul Timur Kovaliov, deținător al licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr.1648 din 12 iunie 2009.

Comisia în componența vizată, prin majoritatea voturilor membrilor prezenți, a decis de a aplica sancțiunea disciplinară sub forma de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, prin emiterea celei mai aspre sancțiuni disciplinare.

Consideră reclamantul că, Comisia pentru Etică și Disciplină nu a adus un suport probatoriu ca temei de iure și de fapt al deciziei emise în privința sa, limitându-se la parafrizarea dispozițiilor din Constituție, Codul Civil, care sunt dispoziții generale, nefiind individualizate la situația particulară în care a fost vizat.

Astfel, cu trimitere la partea dispozitivă a deciziei emise în privința sa, o consideră nemotivată în fapt și drept. Însuși partea dispozitivă se contrazice cu concluzia expusă, care este incertă și nejustificată, plângerile și explicațiile sale depuse pe caz, care prin sine conține argumente însoțite de probe, prezentate și anexate la ședința din 05 ianuarie 2018, la care a participat.

Menționează că, Comisia pentru Etică și Disciplină parafrazează practic dispozițiile în materie din Codul Civil și anume nemijlocit prevederi cu privire la relațiile dintre părțile contractante, cu privire la executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale, executarea tardivă, și le constată, situație în care aceste fapte nu pot fi constatate decât printr-o hotărâre de judecată în cadrul unui proces de judecată, în care urmează a fi administrate probe pertinente, veridice și utile, probe care instanța le apreciază în ansamblu pe caz, în final cu emiterea hotărârii pe caz.

Astfel, consideră că, o apreciere în sensul articolelor invocate de Comisie, este în drept a o efectua o instanță de judecată imparțială și transparentă. Or, în acest sens servesc dispozițiile art. art.5, 6 Cod de procedura civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin combaterea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

În atare situație, considera că, partea dispozitivă a deciziei este nejustificată prin prisma normelor invocate. Mai mult ca atât, în circumstanțele în care comisia nu argumentează cum au fost constatate faptele invocate de petiționari, Comisia pentru Etică și Disciplină urma să țină cont de faptul că, între avocatul Timur Kovaliov și clienți a fost încheiat un act juridic legal, valabil exprimat, neanulat nici până în prezent, ca fiind afectat de eroare, dol sau violență, dispozițiile contractuale care au fost stabilite și discutate în prealabil de părți, fapte confirmate prin semnătură părților contractante, însuși faptul de executare necorespunzătoare și neexecutare nu a fost probat de partea care l-a invocat, și respectiv a fost nemotivat de Comisie în partea dispozitivă.

Comisia pentru Etică și Disciplină succint, fără o trimere prin prisma de probe, a concluzionat că, avocatul Timur Kovaliov a admis o încălcare disciplinară gravă în timpul exercitării activității de avocat, nu și-a onorat obligațiunile și prin atitudinea neconștiincioasă în raport cu clientul, exprimată prin refuzul de a comunica cu clientul, fără a fi aduse o motivație în sensul invocat de abateri grave și încălcări. În situația de existență a contractului pe caz, a bonurilor de plată, tichetelor ce confirmă acțiunile întreprinse pe caz și cheltuieli suportate. Or, faptele care au fost invocate de petiționari în plângere, nu s-au adeverit și nu au fost confirmate prin careva probe, pe când avocatul Timur Kovaliov a argumentat prin probe, nemijlocit înscrisuri, faptul că, și-a executat obligațiile față de clienți în conformitate cu dispozițiile contractuale.

Mai susține că, Comisia pentru Etică și Disciplină a decis asupra cazului, prin aplicarea celei mai aspre sancțiuni, retragerea licenței de avocat, nemotivând în acest sens. În acest context, face referire la prevederile art.57 din Legea cu privire la avocatura, potrivit căruia, sancțiuni disciplinare sunt: avertizarea, mustrarea, amenda de la 1000 la 3000 de lei, care se face venit la bugetul Uniunii Avocaților, plata amenzii se face în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă, suspendarea activității de avocat, retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de gravitatea abaterii, de circumstanțele în care a fost comisă, de activitatea și comportamentul avocatului.

Consideră că, retragerea licenței este cea mai aspră sancțiune ce poate fi aplicată, situație în care conform legii trebuie să fie o gravă abatere. În decizia emisă, Comisia nu definește în ce constă acea gravă abatere care a fost săvârșită de avocatul Timur Kovaliov, față de clienții săi.

Nu motivează prin care acte, probe au fost constatate încălcări din partea avocatului față de clienții săi, prin care probe se justifică emiterea în privința sa a celei mai aspre decizii pe caz.

Pe parcursul desfășurării activității sale în calitate de avocat, de fiecare dată a acționat pentru asigurarea accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil, a contribuit prin toate mijloacele legale pentru a proteja profesia, demnitatea și onoarea corpului de avocați. Or, Comisia prin emiterea deciziei pe caz, fără o apreciere justă a circumstanțelor pricinii a săvârșit de fapt o imixtiune în activitatea avocatului, lezând în

atare mod garanțiile oferite de Codul Deontologic și Legea cu privire la Avocatură, Constituția Republicii Moldova.

Exercitând profesia de avocat, fiecare este obligat să întreprindă măsuri corespunzătoare pentru a asigura independența și libertatea de exercitare a profesiei. Multitudinea îndatoririlor care îi revine avocatului, impune din partea acestuia independență absolută, liberă de orice influență.

În susținerea poziției invocate, mai menționează că, potrivit Legii nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cu modificările ulterioare, profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor. Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonomă, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei de avocat. Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător.

În urma celor expuse, reclamantul Timur Kovaliov solicită anularea Deciziei Comisie și pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 05 ianuarie 2018 și a Ordinului Ministerului Justiției nr.103 din 05 februarie 2018 cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Prin încheierea din 11 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă cererea înaintată de Timur Kovaliov cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii în cadrul examinării prezentei cauze (f.d.30-31, vol.I).

Prin încheierea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă cererea înaintată de Timur Kovaliov cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii în cadrul examinării prezentei cauze (f.d.41-42, vol.I).

Prin decizia din 02 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins recursul depus de Timur Kovaliov și s-a menținut încheierea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.69-70, vol.I).

Prin încheierea din 04 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată înaintată de Timur Kovaliov a fost scoasă de pe rol (f.d.91-92, vol.I), care prin decizia din 09 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost casată și remisă cauza menționată primei instanțe, pentru examinarea fondului cauzei (f.d.118-121, vol.I).

Prin hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea în contencios administrativ înaintată de Timur Kovaliov împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 05 ianuarie 2018 și a Ordinului Ministerului Justiției nr.103 din 05 februarie 2018 cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, a fost respinsă (f.d.217, 224-228, vol.I).

Prima instanță a concluzionat că, pretențiile reclamantului privind verificarea legalității deciziei Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisiei pentru etică și disciplină din 05 ianuarie 2018 și a Ordinului nr.103 din 05 februarie 2018 a Ministrului Justiției al Republicii Moldova cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, este neîntemeiată, dat fiind faptul că actele administrative sunt legale și întemeiate.

În consolidarea soluției instanța de fond a reținut ca fiind aplicabile cauzei prevederile art.1 alin.(1), art.9, 44 alin.(2), 54 alin.(1) lit.b), 56 alin.(1) și (2), (4), (5),

art.57 alin.(1), 25 alin.(1) lit.i), alin.(2) și (3) din Legea cu privire la avocatură.

La 19 martie 2021, Timur Kovaliov a contestat cu apel hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 20 mai 2021 a depus apel motivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii din 22 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată (f.d.221, vol.I, 9-28, vol.II).

Prin decizia din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de Timur Kovaliov, s-a casat hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a anulat decizia din 05 ianuarie 2018 a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, prin care s-a aplicat lui Timur Kovaliov sancțiunea disciplinară sub formă de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. S-a anulat Ordinul nr.103 din 05 februarie 2018 a Ministrului Justiției al Republicii Moldova „Cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat” (f.d.60, 61-71, vol.II).

Referitor la fondul cauzei, instanța de apel a concluzionat că, soluția dată de către instanța de fond este neîntemeiată și urmează a fi casată.

În consolidarea concluziei instanța de apel a reținut prevederile art.1 alin.(1) și (2), art.3, 5 alin.(1) și (3), art.8 alin.(1), art.9, 54 alin.(1) lit.b), d) și k), 56 alin.(1)-(8), 57 alin.(1)-(3) din Legea cu privire la avocatură, art.10 alin.(1) și (2), 57 alin.(1), (3), (6)-(9), 28 al Statutului profesiei de avocat, pct.1 din cap.II, art.2(alin.(1), (2), (5) al Codului deontologic al avocaților din Republica Moldova, precum și prevederile art.16 alin.(1) și (2), 29 alin.(1)-(3) din Codul administrativ.

Colegiul instanței de apel a punctat că, principiul proporționalității în accepțiunea clasică presupune că, oricare decizie sau măsură adoptată de organele abilitate, urmează să se bazeze pe o justă și echitabilă evaluare a faptelor și echilibrare adecvată a intereselor implicate, precum și pe o selectare coerentă a mijloacelor și mecanismelor care urmează a fi utilizate în vederea atingerii unui scop predefinit.

În domeniul sancțiunilor disciplinare acest principiu este unul universal recunoscut inclusiv în jurisprudența CtEDO, ce impune ca acțiunile autorității abilitate care reprezintă o ingerință trebuie să respecte întotdeauna principiul indicat, una din cerințele acestui principiu fiind raportul rezonabil între gravitatea abaterii, pe de o parte, și calitatea și amploarea sancțiunii, pe de altă parte.

Totodată, CtEDO a apreciat în repetate rânduri că, nu constituie o jurisdicție deplină situațiile în care o instanță administrativă nu poate examina decât dacă autoritățile administrative s-au folosit de puterea lor discreționară într-un mod compatibil cu obiectul și scopul legii (cauza Obermeier împotriva Austriei) și/sau o instanță care se pronunță asupra deciziilor instanțelor disciplinare ale ordinilor profesionale, fără a avea puterea de a evalua proporționalitatea dintre eroarea comisă și sancțiune (cauza Diennet împotriva Franței).

Colegiul instanței ierarhic inferioare a relevat că, normele citate supra dispun că, autoritatea publică urmează să realizeze corespunzător dreptul discreționar, având posibilitatea de a alege o măsură din cele prevăzute de lege, având o marjă de apreciere și trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa, autoritatea urmând să-și exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiutorul, nefiind însă, complet liberă în utilizarea dreptului discreționar, deoarece exercitarea acestui drept

trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară convenită, astfel încât autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință, în limitele legale stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul, fără erori discreționare și fără admiterea unui arbitrar.

Instanța de apel a reținut că, deși principiile nominalizate supra nu erau expuse expres în textul legii, acestea se deduc din cadrul legislativ pertinent în vigoare la data emiterii actelor contestate, în contextul realizării unor proceduri disciplinare, ce corespund exigențelor legale, cu asigurarea posibilității de punere efectivă în aplicare a tuturor garanțiilor oferite persoanei investigate în vederea realizării scopului procedurilor disciplinare. Or, în contextul în care legea oferă Comisiei pentru etică și disciplină de pe lângă Uniunea Avocaților din Republica Moldova, dreptul de a aplica avocaților alte sancțiuni disciplinare până la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, această autoritate are obligația de a examina dosarul disciplinar și de a aplica sancțiunea dată, ce reprezintă cea mai gravă sancțiune din cele prevăzute de lege, doar cu respectarea principiilor nominalizate.

Instanța de apel a notat că, în decizia contestată nu s-au specificat motive ce ar justifica aprecierea gravității faptelor imputate lui Timur Kovaliov, inclusiv în raport cu argumentele invocate de acesta referitoare la măsurile întreprinse în cadrul acordării serviciilor de asistență juridică calificată clienților, în scopul determinării gravității faptelor imputate, necesar în vederea aplicării unei sancțiuni disciplinare juste și echitabile.

În această conjunctură instanța de apel a apreciat că, aplicarea față de Timur Kovaliov de către Comisia pentru Etică și Disciplină de pe lângă Uniunea Avocaților din Republica Moldova a celei mai aspre sancțiuni din lista celor prevăzute de lege și în lipsa în textul deciziei emise a motivelor referitoare la temeiurile aplicării în acest mod a dreptului discreționar al autorității emitente, este contrară exigențelor legale.

Din aceleași considerente instanța de apel a apreciat decizia contestată ca fiind disproporționată referitor la raportul dintre faptele imputate apelantului Timur Kovaliov și sancțiunea aplicată în consecință, depășind vădit scopul urmărit de lege, în contextul în care aplicarea celei mai aspre sancțiuni trebuie să fie precedată, potrivit cadrului legal pertinent și principiilor enumerate, de o analiză multiaspectuală a cazului de către autoritatea abilitată și de oferire unei expuneri certe și fără echivoc referitoare la motivele ce au determinat autoritatea emitentă să constate întinderea caracterului grav al faptelor incriminate persoanei, condiție ce nu a fost respectată în speță.

În aceeași ordine de idei, Colegiul instanței de apel a concluzionat că, în condițiile în care sancțiunea aplicată prin actele contestate instituie o interdicție pentru apelantul Timur Kovaliov de a practica activitatea profesională de avocat, că sancțiunea aplicată constituie o ingerință în drepturile ultimului, ce trebuie să corespundă cerințelor legale, inclusiv cerințelor aplicate de CtEDO, componente ale regulii triplului test ce justifică ingerința (cauzele *Kommersant Moldovy împotriva Moldovei*, *W. împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, *Olsson împotriva Suediei*, *Gnahore împotriva Franței*, *S.C. Antares Transport – S.A. și S.C. Transroby – S.R.L. împotriva României*, *Sporrong împotriva Suediei*, *Lithgow împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, etc.), și anume: să fie prevăzută de Lege; să urmărească un scop legitim; să fie necesară într-o societate democratică.

Astfel, instanța ierarhic inferioară a reținut că, în cazul dat, sancțiunea disciplinară în forma de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, este prevăzută de lege, însă aplicarea acesteia este limitată de întrunirea condițiilor expres și exhaustiv stabilite de lege, inadvertențele expuse supra denotând neîncadrarea deciziei contestate în aceste condiții, instanța de contencios administrativ fiind lipsită de dreptul de a extinde constatările făcute de autoritatea emitentă sau de a încadra faptele constatate de aceasta în cerințele legii, temei ce este suficient deja pentru a constata necorespunderea deciziei contestate cerințelor specificate supra.

Instanța de apel a concluzionat că, în contextul deciziei contestate nu poate fi dedus nici scopul sancțiunii disciplinare aplicate, celui urmărit de lege, nici necesitatea aplicării acesteia în raport cu încălcările imputate apelantului, notând că, simpla mențiune că autoritatea emitentă „a luat în considerație gravitatea abaterilor disciplinare, circumstanțele în cauză, activitatea și comportamentul avocatului”, este insuficientă pentru a constata realizarea de către emitent a unei analize corespunzătoare a acestor aspecte și a justifica aplicarea sancțiunii disciplinare celei mai aspre, din cele cinci prevăzute de lege.

În această ordine de idei, Colegiul instanței ierarhic inferioare a constatat că, decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină de pe lângă Uniunea Avocaților din Republica Moldova din 05 ianuarie 2018, deși este emisă de autoritatea abilitată, nu corespunde altor cerințe ce rezidă din lege pentru a justifica soluția adoptată, și astfel, a concluzionat că, decizia este pasibil de a fi anulată.

Subsecvent, deoarece potrivit normelor pertinente, emiterea ordinului Ministrului Justiției al Republicii Moldova cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, este determinată de valabilitatea deciziei Comisiei pentru etică și disciplină de pe lângă Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reținând că, art.228 alin.(1) Cod administrativ stipulează că, actul administrativ individual anulat în tot sau în parte de către instanța de judecată nu produce efecte juridice, în totalitate sau în partea anulată, din momentul emiterii lui, Colegiul instanței de apel a constatat întrunirea condițiilor legale pentru anularea ordinului nr.103 din 05 februarie 2018 a Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

La 04 ianuarie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei decizii prin care acțiunea să fie respinsă. Totodată, a menționat că, recursul motivat va fi depus conform art.245 alin.(2) din Codul administrativ, după recepționarea deciziei motivată a instanței de apel (f.d.77, vol.II).

La 21 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, ulterior, la 17 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.83-84,108-110, vol.II).

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu concluzia instanței de apel, invocând în acest sens prevederile art.57 alin.(1) din Legea cu privire la avocatură, care

stabilește zece situații în care poate fi retrasă licența - inclusiv lit.f) încălcarea gravă, de o singură dată, a normelor Codului deontologic al avocatului.

Recurentul menționează că, adresându-se la avocatul Timur Covaliov, persoanele vizate au investit speranța că, acesta le va acorda asistență juridică la soluționarea problemelor în fața căror sau pomenit.

În cazul Rodicăi Miță, avocatul a încasat 30 210 lei și astfel, din contul ei s-a plimbat prin Federația Rusă. Or, a fost obligat să cunoască și să respecte condițiile de asistență juridică într-un stat străin. Și a mai fost obligat avocatul Timur Kovaliov să-i acorde Tatianeii Nehme atenția cuvenită, explicându-i ce intenționează să întreprindă și care-s rezultatele acțiunilor lui, dar să n-o impună să se înscrie la audiență și o zi în zădar să-l aștepte.

În cazul Tatianeii Nehme, a promis că se va ocupa de problemă, pentru ce a încasat 20 000 lei, ca mai apoi să nu facă nimic și încă să mai evite să comunice cu clientul.

În circumstanțele în care avocatul încasează de la cetățeni sume considerabile, ce de altfel constituiau salariul mediu lunar pe o jumătate de an, și nu întreprinde nimic, comportamentul acestuia contravine flagrant cadrului legal, depășind esențial și aria deontologică, ce reglementează activitatea avocatului, la ce în mod detaliat s-a referit instanța de apel, dar care consideră neproportională sancțiunea.

Menționează că, în fiecare caz separat, atitudinea avocatului Timur Kovaliov nimereste sub incidența art.25 alin.(1) lit.f) din Legea cu privire la avocatură.

Astfel, consideră că, sancțiunea aplicată lui Timur Kovaliov se prezintă proporțională abaterilor săvârșite, iar de aici legală și întemeiată decizia Comisiei, și implicit, hotărârea primei instanțe de judecată.

La 08 februarie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa Uniunii Avocaților, lui Timur Kovaliov, Ministerului Justiției copia recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Uniunea Avocaților împotriva deciziei instanței de apel, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.107, vol.II).

La 18 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa lui Timur Kovaliov copia recursului motivat depus de Uniunea Avocaților împotriva deciziei instanței de apel, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și i-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.122, vol.II).

Conform art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art.245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 decembrie 2021 (f.d.60, 61-71, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 29 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice secretariat@justice.gov.md, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova copia dispozitivului deciziei recurate (f.d.75, vol.II).

Totodată, la 29 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice uniunea.avocaților.rm@gmail.com, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Uniunea Avocaților copia dispozitivului deciziei recurate (f.d.75, vol.II).

La 04 ianuarie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei decizii prin care acțiunea să fie respinsă (f.d.77, vol.II).

La 21 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.83-84, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 18 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice secretariat@justice.gov.md, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova decizia integrală recurată (f.d.80, vol.II).

La 18 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice uniunea.avocaților.rm@gmail.com, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Uniunea Avocaților decizia motivată recurată (f.d.80, vol.II).

La 17 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea din 22 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.108-110, vol.II).

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs constată că, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu, a depus recursul cu respectarea termenului prevăzut de art.245 din Codul administrativ.

Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.257 alin.(1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Iar, conform art.258 alin.(3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată

prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018.

Examinând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu sunt inadmisibile, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Ab initio, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a-și expune poziția în privința recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Alineatul (2) al articolului 246 din Codul administrativ prevede la lit.e) că, recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

La rândul său, art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ stipulează că, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că, termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Din actele cauzei rezultă cert că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 decembrie 2021 (f.d.60, 61-71, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 29 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice secretariat@justice.gov.md, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova copia dispozitivului deciziei recurate (f.d.75, vol.II), prin intermediul căreia a fost expediată și recepționată toată corespondența pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare și confirmată recepționarea actelor de către ultimul (f.d.75, 80, vol.II).

La 04 ianuarie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei decizii prin care acțiunea să fie respinsă (f.d.77, vol.II).

Materialele cauzei atestă că, la 18 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice secretariat@justice.gov.md, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova decizia integrală recurată, fiind confirmată recepționarea mesajului de către ultimul (f.d.80, vol.II).

Distinct se reține că, decizia din 07 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată

prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

În speță, mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a Ministerului Justiției al Republicii Moldova, lipsesc. Mai mult, ultimul a confirmat recepționarea mesajului și a actelor anexate expediate de Curtea de Apel Chișinău.

Prin urmare se atestă că, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a recepționat decizia motivată din 07 decembrie 2021 a instanței de apel, la 18 ianuarie 2022.

Prin prisma prevederilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ, termenul de 30 zile de depunere a recursului motivat a început să curgă din 19 ianuarie 2022, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei motivate a instanței de apel, și care urma să expire la 17 februarie 2022, zi de joi, inclusiv.

Cu toate acestea, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova n-a depus recursul motivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2021 a instanței de apel, or acesta nu se regăsește la materialele dosarului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze, ca fiind relevant în cazul din speță că, în conținutul recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 04 ianuarie 2022, ultimul a menționat că, recursul motivat va fi depus conform art.245 alin.(2) din Codul administrativ, după recepționarea deciziei motivate a instanței de apel (f.d.77, vol.II).

Prin urmare, instanța de recurs constată că, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova și-a valorificat dreptul procedural de a depune recursul nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, dar nu și a recursului motivat conform rigorilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, materialele cauzei atestă că, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova n-a prezentat recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată cu certitudine că, deși, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recursul nemotivat împotriva deciziei instanței de apel cu respectarea prevederilor art.245 alin.(1) din Codul administrativ, ultimul a omis să prezinte recursul motivat conform prevederilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ, care urma să fie depus la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel.

Reieșind din circumstanțele relatate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, începând cu 19 ianuarie 2022 – până la 17 februarie 2022 inclusiv, a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului și prezentării motivării acestuia în conformitate cu art.245 din Codul administrativ. Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurentului, care trebuiau să dea

dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice. Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă și contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința

legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art.246 alin.(2) din Codul administrativ, care stipulează că recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului

Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul depus de Uniunea Avocaților, reprezentată de avocatul Petru Bobu, sunt inadmisibile.

În conformitate cu prevederile art. art.230, 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, reprezentată de avocatul Petru Bobu, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Iurie Bejenaru

Aliona Miron